

quaquam præciperet sibi et Patri in Sacramento baptismi copulari.

7. *Ex operatione.*—Unde huc etiam spectat, quod omnis operatio et distributio gratiæ Spiritui sancto tribuitur, ut vidimus ex 1, ad Corinth. 12, et ad Galatas 5, adeo ut Paulus dixerit: *Nemo potest dicere, Dominus Jesus, nisi in Spiritu sancto*, et Joan 14 et 15, illi attribuit CHRISTUS Dominus omnem illuminationem et inspirationem internam, et capite 16, quod *arguet mundum de peccato, etc.*, et Actorum 13, *dixit Spiritus sanctus, segregate mihi Paulum et Barnabam*: et capite 20, *in quo posuit vos Spiritus sanctus regere Ecclesiam DEI*, quæ omnia sunt propria Dei. Et quod magis est, ipsum supremum opus Incarnationis et conceptionis Filii Dei et præparatio Virginis per excellentem sanctificationem, Spiritui sancto tribuitur Lucæ 1. Hinc etiam Paulus 1, ad Corinth. 6, Spiritum sanctum dicit habitare in homine tanquam in templo, quod est proprium Dei. *Nescitis* (inquit) *quia membra vestra templum sunt Spiritus sancti*, subdit, *glorificate ergo et portate Deum in cordibus vestris*, ut notavit Augustinus 1, contra Maximinum, cap. ult. et alii Patres. Qui tandem etiam advertunt Spiritum sanctum in Scriptura nunquam numerari in ordine creaturarum, sed ubicumque recensentur creaturæ perveniri solum ad angelos, vel in genere, vel in specie, ad seraphinos et cherubinos, Spiritum sanctum autem semper numerari in ordine divinarum personarum. De Ecclesiæ definitione et Patrum testificatione nihil dicere necesse est, est enim eadem et in eisdem locis, quæ in præcedentibus insinuata sunt.

CAPUT VI.

RESPONDETUR ARGUMENTIS CONTRA DIVINITATEM SPIRITUS SANCTI.

1. *Locus Joan. 1, exponitur.* — Primum omnium inferebant hæretici ex verbis illis Joannis 1: *Omnia per ipsum facta sunt*. Ergo etiam Spiritus sanctus factus est per Verbum, est ergo creatura et non Deus. Prima consequentia patet ex universali distributione. Et urgeri contra nos potest, quia supra diximus, si Verbum esset factum, sub illa distributione fuisset comprehendendum. Respondeo, idem etiam nos hunc dicere de Spiritu sancto, nam si factus esset, utique factus esset per Verbum, tamen quia factus non est, in illa distributione non comprehenditur: Sicut etiam non compre-

henditur Pater, ut recte notarunt Nazianzenus, orat. 5, Theologiae, et Epiphanius in Anchorato. Gravesque expositores probabiliter putant, ad hoc declarandum additum esse ab Evangelista, *quod factum est*, ita ut hæc verba conjungantur præcedentibus, non sequentibus et sensus sit. Nihil eorum, quæ facta sunt, sine ipso factum est. Veruntamen etiamsi sequamur vulgarem lectionem, et ibi sistamus, *Sine ipso factum est nihil*, ex proprietate sermonis constat, ibi tantum esse sermonem de rebus factis.

2. *Locus ad Romanos 8.*—Secunda objectio est ex illo ad Rom. 8: *Spiritus postulat pro nobis gemitibus incunnabilibus*. Est tamen futilis objectio: nam per se notum est, Spiritum sanctum non esse in se capace gemitus et doloris, nam ut minimum, cogitari debet plene beatus. Duplex ergo est expositio. Prima, ut ibi non sit sermo de persona Spiritus sancti, sed de spiritu hominis moto ab Spiritu sancto, vel de spiritu orationis et compunctionis ab Spiritu sancto immisso. Hæc est Chysostomi, homil. 14, ad Roman. et aliorum. Secunda est, ut Spiritus sanctus dicatur postulare, quia facit, nos postulare: hæc enim phrasid frequens est in Scriptura, ut Augustinus ait, epist. 112, et contra Maximinum, ubi supra, et Nazianzenus, orat. 36, num. 54 et sequentibus. Quæ duæ expositiones, si recte expendantur, eandem rem declarant, verbis diversis.

3. *De nomine Spiritus sancti.* Tertia objectio est, non tam contra veritatem Catholicam, quam contra probationum firmitatem. Quia hoc nomen *Spiritus sanctus*, de Patre etiam et Filio dici potest, ut notarunt Hilarius, libr. 7, de Trinitate, ad medium, et Augustinus 5, de Trinitate, cap. 11, et lib. 15, cap. 19, et Anselmus, lib. de Incarnatione Verbi, cap. 3, ergo ex testimoniis adductis non possumus probare, aliquam personam distinctam a Patre et Filio esse Deum: nam potuerunt omnia de Patre et Filio exponi. Respondeo (ex D. Thoma, 1 p., q. 36, art. 1), quamvis in vi duarum dictionum Pater et Filius, possint dici Spiritus sanctus, quia uterque est Spiritus, et est sanctus, tamen illa vox, quatenus usurpata est ut una dictio, propria est Spiritus sancti et hoc modo usurpatur in locis allegatis, quod constat ex communi et perpetua intelligentia Ecclesiæ. Et maxime patet, ubi tres personæ distincte numerantur, ut Matth. ult. et 1, Joan. 5 et tertia vocatur Spiritus, et distinguitur a reliquis. Atque eidem tribuuntur in aliis locis omnia illa

attributa, quæ attulimus. In quibus est etiam observandum, multa esse communia Patri et Filio, quæ per appropriationem specialiter dicuntur de Spiritu sancto, quod etiam ejus divinitatem ostendit.

4. *Ultima objectio solvitur.*—Libet, ultimam objectionem adjungere, ne quis fortasse legens Surium tomo sexto in vita sanctæ Cæciliæ offendat, considerans illa verba, quæ ex Simone Metaphrastes refert, dicta esse a Sancta Cæcilia. *Deus ex se prius quam omnia faceret, genuit Filium et produxit ex sua substantia Spiritum sanctum, Filium, ut faceret omnia, Spiritum sanctum, ut vivificaret omnia: universa autem, quæ facta sunt, construxit Filius, et omnia, quæ constructa fuerunt ex Patre, procedens Spiritus sanctus animavit.* Fateor enim, in illis verbis multa esse improprie dicta, nec cogi nos ad credendum, illo modo dicta esse a sancta Cæcilia. Illa enim

quæ in humanis historiis per modum dialogi referuntur, facile ab auctore historiæ mutantur et suo captui accomodantur. Igitur illa particula *ut* bis repetita impropria est, quia indicat causam finalem: debet ergo exponi per modum copulationis, seu conjunctionis, id est, produxit illum cum tali virtute. Illa etiam particula *faciendi et vivificandi, constituendi, et animandi*, per appropriationem exponenda est, non per proprietatem. Denique verbum illud *animavit*, non potest intelligi formaliter, sed ad summum effective et adhuc debet exponi cum amplitudine et per metaphoram, id est, fovit, seu conservavit, proprie enim non omnia, quæ facta sunt, animantia sunt, ut animari proprie potuerint. Dicuntur ergo animari, id est, formari, vel adjuvari per virtutem activam Spiritus sancti, quæ communis etiam est Patri et Filio. Unde hoc etiam per appropriationem Spiritui sancto tribuitur.

FINIS LIBRI SECUNDI DE TRINITATE.

INDEX CAPITUM LIBRI TERTI,
DE TRINITATE.

CAP. I. <i>Distinctio trium personarum ostenditur.</i>	CAP. VIII. <i>De tribus veritatibus personalibus.</i>
CAP. II. <i>Earum distinctio defenditur.</i>	CAP. IX. <i>An relatio in Deo perfectionem dicat.</i>
CAP. III. <i>Esse in Trinitate tres personales.</i>	CAP. X. <i>Satisfit fundamentis contrariis.</i>
CAP. IV. <i>De tribus subsistentiis personalibus.</i>	CAP. XI. <i>Distinguantur ne personæ in attributis positivis.</i>
CAP. V. <i>Esse in Deo tres essentias relativas.</i>	CAP. XII. <i>Personas non distingui in attributis negativis.</i>
CAP. VI. <i>Personas esse tres res, etc.</i>	CAP. XIII. <i>De modo loquendi de Personis, ut distinctis.</i>
CAP. VII. <i>De tribus unitatibus personarum libus.</i>	

DE VERA DISTINCTIONE

TRIUM PERSONARUM, ET PRÆDICATIS, QUÆ IN ILLIS MULTIPLICANTUR.

CAPUT I.

DIVINAS PERSONAS REALITER INTER SE DISTINGUI,
OSTENDITUR.

1. *Error Sabellii.*—Hic primo occurrit tractandus error Sabellii, qui trium personarum nomina eidem rei et personæ accommodabat, ut refert Athanasius, oratione contra Arium in illud *Deus de Deo*. Ubi rationem nominum his verbis exponit: *Patrem dilatari in Filium sumendo carnem et in Spiritum sanctum, sanctificando homines*, id est, eandem personam, prout est ingenita et principium vocari Patrem, prout incarnatam vocari Filium, prout vero in hominibus habitat per gratiam, Spiritum sanctum. Hoc etiam sumitur ex relatione Athanasii, oratione contra Gregales Sabellii, et ex Basilio, sermone contra Sabellium, et ex Eusebio, libro septimo Historiæ, cap. 5, Nycephoro, libro sexto, cap. 26. Nec fuit hic hæreticus primus auctor hujus erroris: sed illi tribuitur, quia illum magis explicavit et defendit. Prius vero illum docuit Praxeas, ut ex Tertulliano constat, libro contra illum, et Noethus apud Epiphanius, hæres. 57. Refert etiam Tertullianus, libro de Præscriptionibus hæreticorum, cap. 52. Cataphrigas in hoc fuisse errorem, quod de Montanistis, qui iidem censentur, refert Nycephorus, libro 4 Historiæ, cap. 22, et

ideo fortasse dixit Hieronymus, epistola 54, ad Marcellam, *Montanum Trinitatem in unius personæ angustias coegisse*: vel forte hoc dixit propter sectatores ejus, nam de ipso Montano ait Epiphanius, hæres. 40, non male de Trinitate sensisse. Atque ex his hæreticis orti sunt, qui appellantur Patripassiani, quia Patrem dicebant pro nobis passum fuisse et mortuum, quia illum a Filio non distinguebant. Ad confirmandum hunc errorem utebantur imprimis hi hæretici omnibus testimoniis, quibus divinitatem singularum personarum ostendimus, deinde adjungebant omnia, quæ probant unitatem Dei, et inde concludi putabant, personas non distingui in re ipsa.

2. *Assertio catholica.*—Veritas autem catholica docet, Personas divinas esse in re ipsa inter se distinctas: atque adeo proprie, ac realiter distingui. Prior pars est simpliciter de fide, quam definiunt omnia Concilia citata in capite tertio libri præcedentis, et omnes etiam Patres, ac specialiter Leo papa, epistola 93, cap. 1, et Ignatius, epistola 8, *Non* (inquit) *credimus in unum Trinomium, sed in tres ejusdem honoris*. Nazianzenus optime, oratione 3, de Theologia, Hilarius, libro de Synodis, in principio, et libro 6 et 7, de Trinitate. Testimonia Scripturæ adduximus, libro primo, cap. 2. Nam licet in Scriptura non habeatur formaliter hoc verbum, *distinguantur*, habentur tamen multa, quæ illud includunt, ut *esse tres* 1, Joann. quinto. Item nomen *Patris, et Filii* (Matth. ultim.), satis ostendunt distinctionem, si intelligantur cum proprietate, ut intelligi debent, quia nulla res se ipsam generat, ut Pater et Filius esse possit respectu ejusdem personæ. Et idem probat verbum *procedendi*, quod Joan. 8 et 14, invenitur. Item relativum *alius*, quo utitur Christus Dominus Joan. 15 et 16. Nam una res omnino indistincta non est alia a se ipsa. Item hoc includit illa locutio,

qua *Pater*, dicitur *esse in Filio*, et *Filius in Patre*, et Joan. 14, et in cap. 1. *Verbam erat apud Verbum*. Præterea, ubicumque Christus Dominus ait, *se accipere a Patre*, et *Spiritum sanctum a se, et a Patre*, clare docet distinctionem, quia hæc non dicuntur vere et proprie de eadem re respectu sui ipsius. Denique etiam ex missione personarum id probari potest, ut infra videbimus.

3. *Personarum distinctio qualis.*—Hæc ergo evidenter convincunt distinctionem in re ipsa inter personas, quod vero illa distinctio dicenda sit *realis*, non invenio sub hac voce tractatum a Patribus, aut definitum a Conciliis: puto tamen contineri sufficienter in his, quæ definita sunt, et in allatis testimoniis, et locutionibus, ideoque censeo absolute esse de fide. Quia hæc distinctio, quam fides docet, est personalis, id est, constituens personas distinctas: distinctio autem personalis, realis est. Præterea unaquæque divina persona in se spectata, est vera res per se subsistens, et una non est alia, ergo est distinctio realis inter ipsas, nam realiter distingui, nihil aliud est, quam esse veras res, quarum una non est alia. Et hoc ipsum probant argumenta sumpta ex substantiali generatione et productione: hæc namque non est, nisi inter res realiter distinctas. Idemque argumentum sumitur ex oppositione relativa tali processioni accommodata.

4. Ultimo declarari hoc potest ex principiis Metaphysicæ: nam actualis distinctio in re ipsa non est, nisi realis, vel modalis, seu, ut alii loquuntur, formalis: hæc autem posterior distinctio nunquam invenitur, nisi intra eandem rem, quæ componitur, vel aliquo modo coalescit ex illis rebus, quæ ita distingui dicuntur. Unde, quod ita distinguitur ab aliqua re semper est tanquam modus, vel affectio ejus, ut inductione facile constat. Et ideo in Deo non habet locum hic modus distinctionis, quæ vere et actualiter sit in re ipsa, quia in eo non habet locum compositio, nec modificatio, vel affectio per aliquid a se ipso actualiter in re distinctum a substantia Dei, ut latius infra libro quarto, explicandum est: ergo sola superest distinctio realis, quæ inter divinas personas esse possit, estque in universum inter omnes illas entitates, quæ per se habent realitatem, ita ut una alteram non modifcet, hujusmodi autem sunt divinæ personæ, ut ex illarum simplicitate, summaque perfectione constat. Ergo.

5. Ad generale fundamentum hæreticorum supra insinuatum generatim etiam dicendum est, veram divinitatem trium personarum rea-

liter distinctarum non repugnare cum unitate Dei, quæ unitas Dei sumitur ex unitate naturæ divinæ, potest autem una et eadem vera divinitas esse trium personarum, ut ex dicendis libro sequenti manifestum fiet.

CAPUT II.

SATISFIT OBJECTIONIBUS HÆRETICORUM CONTRA VERAM TRIUM DIVINARUM PERSONARUM, REALEMQUE DISTINCTIONEM.

1. Præter dictum generale fundamentum, contra eandem veritatem obijciunt hæretici illud Matthæi 11: *Omnia mihi tradita sunt a Patre meo*, et illud Joan. 16. *Omnia, quæ Pater habet, mea sunt*, et cap. 17. *Omnia tua, mea sunt*, etc. Si enim quidquid habet Pater, habet Filius, nihil relinquitur, in quo possint realiter distingui. Ratione item sic possumus arguentari, quia vel distinctio pertinet ad perfectionem, vel non. Si non pertinet, non est, cur ponatur intra Deum: si pertinet, ergo erit in Deo summa distinctio, quia quidquid perfectionis in ipso est, summo modo est, summa autem distinctio realis non admittit identitatem realem, quia distinctio in negatione identitatis posita est. Hæc autem distinctio admitti non potest in Deo, ergo neque absolute distinctio realis.

2. *Quomodo Filius habeat omnia, quæ Pater.*—Primum testimonium facile posset exponi de Christo, ut homine et de potestate excellentiæ, et supremo quodam dominio illi concessio in omnem creaturam, juxta illud Matth. ult.: *Data est mihi omnis potestas in celo et in terra*. Sic ergo cum Christus DEUS homo dicit omnia esse sibi tradita a Patre, particula, *omnia*, declarari potest de omnibus bonis, quorum Deus est proprie Dominus, quæ sunt bona externa potius, quam interna, seu existentia intra ipsum Deum. Quam expositionem indicant Chrysostomus, Hieronymus, et Beda ibi, et Irenæus, lib. 4, c. 37, Tertullianus 4, contra Marcionem. Verumtamen in locis Joannis videtur esse sermo de communicatione divinitatis, et ita ex illis locis probant divinitatem Filii; Athanasius, oratione 2, contra Arianos et Nazianzenus, oratione 5, theologiæ. Et ideo Damascenus, lib. 1, de Fide, cap. 9 et sequentibus, sub intelligendam dicit exceptionem, scilicet Patrem dedisse omnia Filio, *præter in-nascendi proprietatem*. Quæ expositio habetur etiam in Concilio Florentino, sessione 18, et sessione 25, in litteris unionis. Et ex ipsis ver-

bis est manifesta. Quia eo ipso, quod Filius dicitur accipere a Patre, significatur distinctus, cum ergo dicitur accipere omnia, ita intelligendum est, ut non destruat ipsum accipere, destrueretur autem, si tolleretur distinctio: recte ergo intelligitur de omnibus, præter personalem proprietatem, in qua sola est distinctio. Dicitur etiam potest Pater, dedisse omnia Filio, quia illi dedit divinitatem, in qua omnia, vel formaliter, vel eminenter continentur.

3. *Dubium.*—Hinc vero dubitatio orta est inter scholasticos, an dicendum sit, Patrem dedisse Filio omnem suam entitatem, vel potius aliquam non dedisse. Aliqui enim hoc posteriori modo loquuntur, ut Torres, lib. de Trinitate, q. 39, art. 2, quem aliqui moderni sequuntur. Quia paternitas est aliqua entitas, hanc non communicat Pater Filio, ergo, etc. Alii vero nolunt ita loqui, sed aiunt, Patrem communicasse Filio omnem entitatem, non tamen omni modo, quo illam habet. Nam in Patre solum est una entitas, ergo non potest quamdam communicare et alteram non. Tamen illam entitatem in Patre habet modum essendi absolutum et respectivum, communicatur autem priori modo, non posteriori.

4. *Resolutio.*—Ego vero sentio, illud signum, omnem, accipi posse, vel ut distribuens vel quasi signum totalitatis, ut sic dicam, ut idem sit, omnem, quod, totam. Priori modo valde improprie hic sumitur, quia ubi non est pluralitas, non est distributio, certum est autem in Patre non esse plures entitates. Et ideo in illo sensu non oporteret quæstioni respondere, sed potius non admittere illam. Si vero propter solam distinctionem rationis ita loqui velimus, sicut dicimus omnia attributa, omnes ideas, vel perfectiones Dei: sic vera est particularis negativa, scilicet Patrem non communicare Filio omnem entitatem suam, quia revera paternitas non tantum est modus, sed vera entitas. At vero si loquamur de tota entitate, concedendum est, Patrem totam suam entitatem communicare, alioqui communicaret partem, quod repugnat indivisibili entitati, ut in simili dixit Concilium Lateranense in capite *Damnamus*, de summa Trinitate et de Fide catholica. Sic autem optime dicitur, non communicare omni modo, quod nos dicere possumus non totaliter, quia non communicat illam modo relativo opposito filiationi.

5. *Distinctio dicat ne perfectionem, an imperfectionem.*—Ad rationem respondeo, distinctionem, ut sic, non dicere formaliter perfectionem, quia in negatione consistit, suppo-

nere tamen illam et hac ratione intra Deum inveniri, quia et perfectio fecunditatis, et quid quid perfectionis sine imperfectione esse potest in re absoluta et respectiva, intra ipsum reperitur. Cum autem quæritur, an illa sit summa distinctio, sub distinctione respondere possumus, esse summam intensive, non extensive. Hoc secundum probat ratio facta, quia non est illa talis distinctio, quæ excludat omnem identitatem, quia hoc non ad perfectionem, sed ad limitationem et imperfectionem naturæ pertineret. Primum autem patet, quia inter personas divinas est maxima oppositio, majorque repugnantia et una sit alia, quam possit esse inter res creatas distinctas.

6. Atque huc spectat, quod dixit Bernardus, libro 5, de Consideratione, cap. 8: *Dicamus tres, non ad præjudicium unitatis, dicamus unum, non ad confusionem Trinitatis.* Et nos addere possumus. Dicamus realiter distinctos sine præjudicio identitatis, sic etiam Sophronius in epist. quæ habetur in 6 Synod., Act. 11, inquit: *Neque unum, quod extra unum est, tria recipit, neque tria secundum quod tria sunt, unum admittit*, id est, neque unitas Dei admittit talia tria, quæ non sint illud unum, neque Trinitas personarum admittit unitatem in persona. Sic etiam intelligendum est, quod dixit Joannes Theologus Latinus in Concilio Florentino, sessione decima sexta, circa finem: *Quamvis tres sint hypostases re ipsa differentes, unicum Deum et opificem credimus.* Ita denique exponendus est Damascenus, lib. 1, de Fide, cap. 11, ubi videtur constituere differentiam inter personas creatas et divinas, quod illæ in re distinguuntur, hæc vero intelligentia et ratione. Quem locum ita exponit D. Thomas, in 1, distinct. 2, art. 4, et d. 25, quæst. unica, art. 4, ut ratione intelligat, id est, relatione. Damascenus autem aperte de intelligentia loquitur, non tamen dicit per solam illam personas distingui, sed processiones et reali proprietate. Differentiam autem inter personas creatas et divinas in hoc ponit, quod distinctio personarum in creatis est cum exclusione omnis identitatis. Unde fit, ut et loco et tempore personæ separari possint, atque adeo ut earum distinctio possit (ut ita dicam) oculis videri, personæ autem divinæ ita distinguuntur, ut alias unum sint et inseparabiles: et ideo dicit earum distinctionem sola intelligentia percipi.

CAPUT III.

SICUT TRINITATE SUNT TRES PERSONÆ, ITA ETIAM ESSE TRES PERSONALITATES REALITER DISTINCTAS.

1. Quod in Deo plures personæ sint et quod illæ sint tres, et non plures, neque pauciores, in primo libro ostensum est, et ex distinctione reali, quam inter eas ostendimus, evidentius confirmatur. Quia si realiter distinguuntur personæ, ergo una non est alia, hanc enim negationem, vel solum, vel præcipue importat distinctionis vox, præsertim realis, ergo vere, ac proprie numerantur, ac vocantur tres personæ.

2. *Tres personæ non sunt una persona.*—Adde, personas divinas ita esse distinctas in sua personali ratione, ut nullo modo dici possint una persona, sed tantum plures, seu distinctæ, aut tres. Hoc de fide certum est contra Sabellium, quia in Dei unitate ita est Trinitas confitenda, ut non confundantur personæ, confunderentur autem, si una persona essent. Unde est illud Athanasii in suo Symbolo: *Fides autem catholica hæc est, ut unum Deum in Trinitate, et Trinitatem in unitate veneremur, neque confundentes personas, neque substantiam separantes: alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus sancti, ut ergo personæ non confundantur, ita sunt confitendæ distinctæ, ut nullo modo in una coalescere existimentur.* Ratio autem est, quia distinctio personalis, seu inter personas immediate et quasi contradictorie opponitur unitati personali, seu in persona, et ideo talis distinctio et unitas non potest simul convenire eisdem personis. Et declaratur, ac confirmatur, quia si personæ sunt distinctæ, jam una non est alia. At neque ambæ esse possunt una tertia persona (ut sic dicam) quia illa tertia non erit substantia distincta in re ab illis duabus personis, ergo non est persona, quia non est incommunicabilis pluribus personis, quod est de ratione personæ, ergo, ut personæ sint tres et distinctæ, necesse est, ut non possint esse una persona.

3. *Nec unum suppositum.*—Atque ob eandem rationem, et cum eadem certitudine sequitur, non posse tres divinas personas esse unum suppositum, tum quia etiam est de ratione suppositi, ut sit incommunicabile: si autem personæ divinæ essent unum suppositum, jam illud suppositum realiter esset commune

multis personis, et suppositis, quod est contra rationem suppositi, tum etiam quia tale suppositum esset in natura intellectuali, nempe divina, ac proinde esset persona, essent ergo una persona, cujus oppositum ostensum est. Idemque dicendum est sub nomine hypostasis. Nam tres divinæ personæ ita etiam sunt tres hypostases, ut non possint dici una hypostasis: juxta usum receptum illius vocis, jam enim idem significat, quod suppositum, ut supra visum est. De nomine autem substantiæ jam diximus supra, esse æquivocum, nam potest et naturam, et suppositum significare. Unde constat, non posse tres personas dici tres substantias, et unam substantiam in uniformi, seu univoca significatione, sic enim vel dicerentur una persona, vel tres naturæ: quapropter vel non est ita loquendum, vel explicanda est æquivocatio, ut vitetur periculum erroris.

4. *Esse in Deo tres personalitates.*—Tandem ex dictis concluditur, personas divinas non solum in concreto esse tres personas realiter distinctas: sed etiam habere tres personalitates realiter distinctas. Hæc assertio sub his terminis non est ab Ecclesia definita, nec in sacra Scriptura expressa, et ideo non est simpliciter de fide. Maxime, quia non defuerunt theologi, qui noluerint admittere hunc modum loquendi in abstracto de personalitatibus divinis, contra illos vero disputabimus infra librum. Nunc autem supponimus, esse in Deo proprietates reales constituentes personas, quas nos abstracte concipimus, recteque significamus, ita ut licet modus concipiendi sit ex imperfectione nostra, nihilominus res concepta, et significata vera, et realis sit. Has ergo proprietates, personalitates vocamus, easque asserimus ita esse distinguendas, et multiplicandas in re ipsa, sicut ipsasmet personas. Quod facile probari potest. Primo ex simplicitate illarum personarum: tanta enim est, ut in re non admittat distinctionem inter personam, et proprietatem, seu personalitatem suam, ideoque sint convertibiliter idem, ergo quantum distinguitur persona a persona, tantum necesse est distingui personalitatem a personalitate. Secundo, quia si personæ distinguuntur, est propter oppositionem, et distinctionem personalitatum inter se, ut in sequentibus videbimus, ergo tantum necesse est esse distinctionem, et pluralitatem personalitatum, quanta est personarum.

5. *Regula de unitate nominis substantivi.*—Ut autem hæc veritas magis confirmetur, ac